Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/6772

23.12.2025

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 18ης Νοεμβρίου 2025

σχετικά με πρόταση δέσμης μέτρων φορολογικής απλούστευσης με στοχευμένες αλλαγές κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης

(CON/2025/37)

(C/2025/6772)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 17 και 22 Οκτωβρίου 2025 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αντίστοιχα, αιτήματα για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με: α) πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 και (ΕΕ) αριθ. 473/2013 όσον αφορά την ευθυγράμμιση με το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ και την περαιτέρω απλούστευση του εν λόγω πλαισίου ([1]) (εφεξής ο «προτεινόμενος κανονισμός για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 και (ΕΕ) αριθ. 473/2013»)· και β) πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 όσον αφορά την οικονομική και δημοσιονομική εποπτεία των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα ([2]) (εφεξής ο «προτεινόμενος κανονισμός για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013»).

Επιπλέον, στις 17 Οκτωβρίου 2025 η ΕΚΤ έλαβε αίτημα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 332/2002 του Συμβουλίου όσον αφορά τις ρυθμίσεις χρηματοδότησης και τη χρήση διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης ([3]) (εφεξής ο «προτεινόμενος κανονισμός για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 332/2002» και, μαζί με τον προτεινόμενο κανονισμό για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173 και (ΕΕ) αριθ. 473/2013 και τον προτεινόμενο κανονισμό για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013, οι «προτεινόμενοι κανονισμοί»).

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένου ότι οι προτεινόμενοι κανονισμοί σχετίζονται με τον πρωταρχικό στόχο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών για διατήρηση της σταθερότητας των τιμών κατά τα άρθρα 127 παράγραφος 1 και 282 παράγραφος 2 της Συνθήκης και το άρθρο 2 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το διοικητικό συμβούλιο εξέδωσε την παρούσα γνώμη σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη περίοδος του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. **Γενικές διαπιστώσεις**

1.1. Η ΕΚΤ χαιρετίζει τους προτεινόμενους κανονισμούς, οι οποίοι περιλαμβάνουν αναγκαίες και στοχευμένες αλλαγές ορισμένων κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης που αφορούν ειδικά τη ζώνη του ευρώ. Σκοπός των αλλαγών είναι να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση των κανόνων αυτών με τη συνολική μεταρρύθμιση της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης που εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2024 ([4]). Πράγματι, τα στοιχεία της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης που αφορούν ειδικά τη ζώνη του ευρώ και καλύπτονται από τους προτεινόμενους κανονισμούς δεν είχαν συμπεριληφθεί στην εν λόγω συνολική μεταρρύθμιση και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν με αυτήν. Περαιτέρω, οι προτεινόμενοι κανονισμοί αποσκοπούν στη μείωση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και στην αποφυγή αλληλεπικαλύψεων.

([1]) COM (2025) 591 final.
([2]) COM (2025) 593 final.
([3]) COM (2025) 595 final.
([4]) Περιλαμβάνει τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj), τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) και την οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: Βλ. http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.

1.2. Ειδικότερα, οι προτεινόμενοι κανονισμοί συνεπάγονται, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αλλαγές που σκοπό έχουν να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με τη μεταρρύθμιση του 2024: α) κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και για τη διασφάλιση της διόρθωσης των υπερβολικών ελλειμμάτων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ· β) κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ με τους κανόνες οικονομικής διακυβέρνησης· και γ) διατάξεις για την ενισχυμένη εποπτεία των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα ή λαμβάνουν χρηματοδοτική συνδρομή, και για την άσκηση εποπτείας μετά το πρόγραμμα. Η ευθυγράμμιση αυτή θα συμβάλει στην ευρωστία της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης συνολικά. Όπως έχει ήδη αναφερθεί στη γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με την εν λόγω μεταρρύθμιση, ένα ισχυρό ενωσιακό πλαίσιο για τον συντονισμό και την εποπτεία της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής υπαγορεύεται από το απώτερο και επιτακτικό συμφέρον της Ένωσης, των κρατών μελών και ιδίως της ζώνης του ευρώ ([5]).

1.3. Εξάλλου, η αποσαφήνιση και η απλούστευση των διαδικασιών και των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων κατά τα προβλεπόμενα στους προτεινόμενους κανονισμούς θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας και θα μειώσουν την επιβάρυνση των κρατών μελών από την υποβολή εκθέσεων.

1.4. Ειδικότερα όσον αφορά την ενισχυμένη εποπτεία η ΕΚΤ χαιρετίζει την αποσαφήνιση της εφαρμογής της σε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ που λαμβάνει προληπτική χρηματοδοτική συνδρομή, η οποία πλέον συνδέεται ρητά με συνακόλουθη απαίτηση θέσπισης νέων μέτρων πολιτικής από το συγκεκριμένο κράτος μέλος. Αυτό θα ισχύει ανεξάρτητα από τη χορήγηση της προληπτικής χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο πιστωτικού ορίου με ενισχυμένους όρους (ECCL) του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ), που περιλαμβάνει αφ' εαυτού την εν λόγω απαίτηση θέσπισης νέων μέτρων πολιτικής, ή στο πλαίσιο άλλου μέσου προληπτικής χρηματοδοτικής συνδρομής ([6]). Η αποσαφήνιση αυτή θα εξαιρέσει από την ενισχυμένη εποπτεία τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που λαμβάνουν προληπτική χρηματοδοτική συνδρομή για την οποία δεν απαιτούνται νέα μέτρα πολιτικής. Επιπλέον, για πιθανά μελλοντικά μέσα προληπτικής χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΜΣ η Επιτροπή θα αξιολογεί κατά πόσον δικαιολογείται τελικά η εφαρμογή ενισχυμένης εποπτείας. Η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συστηματοποίηση της υπαγωγής κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που λαμβάνουν προληπτική χρηματοδοτική συνδρομή σε καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας ή την εξαίρεσή τους από αυτό. Εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι οι προτεινόμενοι κανονισμοί αποσαφηνίζουν τον στόχο και το πεδίο εφαρμογής της εποπτείας μετά το πρόγραμμα και την εξορθολογίζουν, διατηρώντας παράλληλα την αποτελεσματική αξιολόγηση των κινδύνων αποπληρωμής.

1.5. Τέλος, η ΕΚΤ χαιρετίζει και το γεγονός ότι οι προτεινόμενοι κανονισμοί ευθυγραμμίζουν τις ρυθμίσεις χρηματοδότησης που στηρίζουν τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης σε κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο ισοζύγιο πληρωμών με τη συνολική διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης της Ένωσης που ισχύει σήμερα.

2. **Ειδικές παρατηρήσεις**

2.1. *Προτεινόμενος κανονισμός για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 και (ΕΕ) αριθ. 473/2013*

Η ΕΚΤ χαιρετίζει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 και (ΕΕ) αριθ. 473/2013, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση της ευθυγράμμισης των κανονισμών αυτών με τις διατάξεις και τη συνολική λογική και προσέγγιση του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Η διασφάλιση της συνοχής των κανονισμών που συναποτελούν το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης θα συμβάλει στην ενίσχυση της σαφήνειας και της διαφάνειας που είναι εξόχως σημαντικές για την αποτελεσματική εφαρμογή του μεταρρυθμισμένου πλαισίου.

2.2. *Προτεινόμενος κανονισμός για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013*

2.2.1. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1.4, η ΕΚΤ χαιρετίζει τις αποσαφηνίσεις των προτεινόμενων τροποποιήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013. Κατά την αιτιολογική σκέψη 8, κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ που λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή σε προληπτική βάση από ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης, τον ΕΜΣ ή άλλο σχετικό διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η οποία απαιτεί τη θέσπιση νέων μέτρων πολιτικής, θα πρέπει να υπόκειται σε ενισχυμένη

([5]) Βλ. τις γενικές παρατηρήσεις στη γνώμη CON/2023/20 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 5ης Ιουλίου 2023, σχετικά με πρόταση μεταρρύθμισης της οικονομικής διακυβέρνησης στην Ένωση (ΕΕ C 290 της 18.8.2023, σ. 17). Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στο EUR-Lex.

([6]) Βλ. αιτιολογική σκέψη 8 του προτεινόμενου κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

εποπτεία, ακόμη και εάν εκκρεμεί η εκταμίευση της εν λόγω συνδρομής. Η ίδια αιτιολογική σκέψη διευκρινίζει περαιτέρω ότι το ECCL του ΕΜΣ απαιτεί τέτοια νέα μέτρα πολιτικής και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπόκειται σε ενισχυμένη εποπτεία κράτος μέλος που λαμβάνει τέτοια χρηματοδοτική συνδρομή σε προληπτική βάση. Τέλος, η αιτιολογική σκέψη 8 αποσαφηνίζει ότι ως προς τα νέα μέσα προληπτικής χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΜΣ η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί κατά περίπτωση αν υπάρχουν τέτοια νέα μέτρα πολιτικής και αν η λήψη της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής από κράτος μέλος δικαιολογεί την άσκηση ενισχυμένης εποπτείας.

2.2.2. Εξάλλου, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1.4, η ΕΚΤ χαιρετίζει την προτεινόμενη προσθήκη διάταξης στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 που αποσαφηνίζει τον στόχο και το πεδίο εφαρμογής της εποπτείας μετά το πρόγραμμα, ήτοι την παρακολούθηση και εκτίμηση: α) της ικανότητας του οικείου κράτους μέλους να αποπληρώσει τη ληφθείσα χρηματοδοτική συνδρομή με βάση την οικονομική, δημοσιονομική και χρηματοοικονομική του κατάσταση· β) της υλοποίησης τυχόν μεταρρυθμίσεων καλυπτόμενων από το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής ή των υποκείμενων όρων της χρηματοδοτικής συνδρομής· και γ) της ανάγκης λήψης διορθωτικών μέτρων για τον μετριασμό των κινδύνων αποπληρωμής της ληφθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής ([7]). Οι αποστολές επιθεώρησης και η κοινοποίηση της εκτίμησης των αποτελεσμάτων τους από την Επιτροπή στην αρμόδια επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή και στο κοινοβούλιο του οικείου κράτους μέλους θα εξακολουθήσουν να διενεργούνται κατά κανόνα ανά έξι μήνες, σε συνεννόηση με την ΕΚΤ.

2.2.3. Η ΕΚΤ χαιρετίζει επίσης την προτεινόμενη προσθήκη άλλης μίας νέας διάταξης στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή, πέντε έτη μετά την έναρξη εφαρμογής της εποπτείας μετά το πρόγραμμα, να την αναστείλει για περίοδο πέντε ετών κατόπιν ειδικής εκτίμησης που η ίδια πρέπει να μπορεί να διενεργεί σχετικά με την ικανότητα του οικείου κράτους μέλους να αποπληρώσει τη χρηματοδοτική συνδρομή που έλαβε, αφού λάβει υποχρεωτικά υπόψη ορισμένες περιστάσεις οριζόμενες στην εν λόγω νέα διάταξη ([8]). Η ΕΚΤ επισημαίνει ότι δεν αναμένεται από την ίδια να ενεργεί σε συνεννόηση με την Επιτροπή κατά την κοινοποίηση της εκτίμησής της ή της απόφασης σχετικά με την αναστολή της εποπτείας μετά το πρόγραμμα. Ωστόσο, οι σχετικές αποστολές πρέπει να διεξάγονται σε συνεννόηση με την ΕΚΤ, όπως και οι αποστολές επιθεώρησης μετά το πρόγραμμα.

2.2.4. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου ([9]) (εφεξής ο «κανονισμός ΕΕΜ») δεν είχε ακόμη εκδοθεί κατά τον χρόνο δημοσίευσης της πρότασης της Επιτροπής που οδήγησε στην έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013. Επιπλέον, η γνώμη της ΕΚΤ σχετικά με την εν λόγω πρόταση της Επιτροπής ([10]) εκδόθηκε στις 7 Μαρτίου 2012, πολύ πριν από την οριστικοποίηση του κανονισμού ΕΕΜ και προτού η ΕΚΤ αναλάβει τα καθήκοντα που της ανατέθηκαν με τον κανονισμό αυτό στις 4 Νοεμβρίου 2014. Η ΕΚΤ χαιρετίζει τη ρητή αναφορά του προτεινόμενου κανονισμού στην αλληλεπίδραση μεταξύ, αφενός, του κανονισμού ΕΕΜ και, αφετέρου, των λειτουργιών της ΕΚΤ ως εποπτικής αρχής και των οικείων εθνικών αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας ([11]) σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

2.3. *Πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 332/2002*

2.3.1. Η ΕΚΤ χαιρετίζει τον προτεινόμενο κανονισμό για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 332/2002, ο οποίος αποσκοπεί στην απλούστευση των ρυθμίσεων χρηματοδότησης του μηχανισμού στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών υπέρ των κρατών μελών εκτός της ζώνης του ευρώ και στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της οικονομικής αποδοτικότητάς του.

([7]) Βλ. άρθρο 1 σημείο 9 στοιχείο β) των προτεινόμενων τροποποιήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013, με το οποίο παρεμβάλλεται νέο άρθρο 14 παράγραφος 1α στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

([8]) Βλ. άρθρο 1 σημείο 9 στοιχείο δ) των προτεινόμενων τροποποιήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013, με το οποίο παρεμβάλλεται νέο άρθρο 14 παράγραφος 2α στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

([9]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([10]) Βλ. γνώμη CON/2012/18 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 7ης Μαρτίου 2012, σχετικά με την ενισχυμένη οικονομική διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 141 της 17.5.2012, σ. 7).

([11]) Η ΕΚΤ επισημαίνει ότι τα άρθρα 7 ενοποιημένη 4 (εποπτεία προγράμματος) και 14 ενοποιημένη 2 (εποπτεία μετά το πρόγραμμα) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 θα παραπέμπουν στο άρθρο 3 παράγραφος 3 μετά την τροποποίησή τους από τον προτεινόμενο κανονισμό για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013.

2.3.2. Η μέθοδος χρηματοδότησης του ενωσιακού μηχανισμού βασίζεται σήμερα στη συνακόλουθη χρηματοδότηση, στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή διενεργεί πράξεις στην αγορά με βάση τις απαιτήσεις κάθε συγκεκριμένης κατάστασης δανειοδότησης, πράγμα που σημαίνει ότι κάθε δανειοληπτική πράξη της Επιτροπής συνδέεται άμεσα με μια ανάγκη εκταμίευσης. Ο προτεινόμενος κανονισμός για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 332/2002 προσανατολίζει τη μέθοδο χρηματοδότησης του μηχανισμού προς μια διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης, ευθυγραμμίζοντάς την με την ενοποιημένη διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης της Επιτροπής που εφαρμόζεται σήμερα.

Φρανκφούρτη, 18 Νοεμβρίου 2025.

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ
Christine LAGARDE